

การสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรม
แบบมีส่วนร่วม
CREATING A PEACEFUL COMMUNITY IN SOUTHERN ISAN
AMID PARTICIPATORY MULTICULTURALISM

¹ภัทช์วัช สุขเสน,²ธันนัตชัย พัฒนะสิงห์, ³อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์,
⁴รุ่งสุริยา หอมวัน และ⁵พระมหาอภิสิทธิ์ วิริโย

¹Patchawat Suksen, ²Thananchai Pattanasing, ³Issarapong Krisin,
⁴Rongsuriya Homvan and ⁵PhraMahaAphisit Viriyo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

¹Phatchawat55@gmail.com

Received September 10, 2021; Revised November 2, 2021; Accepted December 1, 2021

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยเรื่อง“การสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม”มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการและผลการสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ(Qualitative Data) และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม โดยผ่านประเพณีท้องถิ่น เช่น (1) วันสงกรานต์ (2)งานแห่เทียนพรรษา (3) ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม (4) งานแซนโฎนตา (5) งานแห่ปราสาทผึ้ง (6) งานวันออกพรรษา (7) งานบุญทอดกฐินสามัคคี (8)

¹ อาจารย์ ดร.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

² อาจารย์ ดร.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

³ อาจารย์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

⁵ อาจารย์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

งานบุญลอยกระทง (9) งานบุญผ้าป่า กิจกรรมเหล่านี้มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับวัดได้มีกิจกรรมร่วมกัน ก่อเกิดการถักทอสายใยแห่งความผูกพันฉันญาติมิตรได้เป็นอย่างดีและสามารถสร้างสันติสุขในชุมชนได้ 2) กระบวนการและผลการสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 เป็นคนดี ขั้นตอนที่ 2 มีปัญญาดี ขั้นตอนที่ 3 รายได้สมดุล ขั้นตอนที่ 4 สุขภาพดี ขั้นตอนที่ 5 สิ่งแวดล้อมดี ขั้นตอนที่ 6 สังคมดี ขั้นตอนที่ 7 หลุดพ้นอาชญากรรม ขั้นตอนที่ 8 การจัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเอง ขั้นตอนที่ 9 การสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการหมู่บ้าน

คำสำคัญ: ชุมชนสันติสุข, อีสานใต้, พหุวัฒนธรรม, แบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research report titled “Creating a Peaceful Community in Southern Isan amid Participatory Multiculturalism” included the following objectives: 1) to create peaceful communities in the Southern Isan amid participatory multiculturalism; 2) to analyze the processes and results of building peaceful communities in the southern Isan amid participatory multiculturalism. It was a research and development (R&D) through studying qualitative data and collecting data from target groups and then using the data for descriptive analysis. The research results were found as follows. 1) Building a peaceful community in the Southern Isan amid participatory multiculturalism included local traditions such as: (1) Songkran Festival; (2) Lent Candle Parade Festival; (3) Flower Offering Ceremony; (4) San Don Ta Festival; (5) Prasat Phueng Parade Festival; (6) Ending Buddhist Lent Day; (7) Kathin Offering Ceremony; (8) Loy Krathong Festival; (9) Off-season Offering of Robes Ceremony. These activities helped the communities as follows: strengthening the relationship among the people in communities and the temples; well weaving friendship and relative ties; and creating peace in the communities. 2) The processes and results of creating peaceful communities in the Southern Isan amid participatory multiculturalism consisted of the following steps: (1) being good persons; (2) having wisdom; (3) having balanced income; (4) having a good health; (5) having a good environment; (6) having a good society; (7) being released from crime; (8) establishing self-reliance fund; and (9) strengthening the village committee

Keyword: Peaceful Communities, Southern Isan, Multiculturalism, Participatory

บทนำ

สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับความขัดแย้งในระดับที่รุนแรง โดยเฉพาะความขัดแย้งในระดับโครงสร้างเป็นเรื่องของการแย่งชิงอำนาจและการใช้อำนาจนอกจากนี้ยังเป็นความขัดแย้งจากผลประโยชน์ (Interest Conflict) ที่มีการแย่งชิงผลประโยชน์กันประกอบกับความขัดแย้งนี้ยังเกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะที่มีผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เกี่ยวข้องกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวที่เกิดขึ้น อาจก่อให้เกิดผลดีผลเสียแตกต่างกัน ถ้าความขัดแย้งที่รุนแรงก็อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม แต่ถ้าความขัดแย้งไม่รุนแรงก็อาจก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมได้ โดยการหันหน้ามาพูดคุยเจรจาต่อกัน เพื่อหาแนวทางในการยุติความขัดแย้ง อันนำไปสู่การพัฒนาสังคม ชุมชน โดยการร่วมมือกันทุกภาคส่วน ทั้งในภาครัฐและประชาชน

ศาสนาเป็นสถาบันหลักทางสังคมมาตั้งแต่อดีต ในสภาวะสังคมปัจจุบัน ซึ่งสังคมไทยกำลังเผชิญปัญหาที่สำคัญอยู่หลายเรื่อง จำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีปัญญาหลายๆ ด้าน เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมในทางสร้างสรรค์ และเพื่อมุ่งหวังให้เกิดสังคมสันติสุขอย่างแท้จริง บทบาทที่สำคัญของศาสนาในส่วนนี้จึงควรเป็นการเสริมสร้างปัญญาให้กับประชาชน เป็นการช่วยเสริมบทบาทหน้าที่ของระบบการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาเสริมระบบการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาหลักๆ ก็คือ หลักไตรสิกขา หรือศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ที่มีความสำคัญมากและหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งจะช่วยเสริมและพัฒนาปัญญาของมนุษย์ให้กว้างขวางและถูกต้องยิ่งขึ้นในแง่การเมือง ระบบการเมืองจะช่วยเสริมสร้างสันติสุขให้กับสังคมอีกทางหนึ่ง การเมืองจะต้องสร้างระบบการปกครองบ้านเมือง ระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือที่เรียกว่าธรรมาภิบาล หรือธรรมรัฐ (Good Governance) ขึ้นมาให้ได้ โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อลดความขัดแย้งในชุมชน และสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเกิดสังคมสันติสุขในท่ามกลางพหุวัฒนธรรมอย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

หลักพุทธสันติวิธี กล่าวคือหลักธรรมที่นำไปเพื่อสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุขอย่างแท้จริง เช่น สาราณียธรรม 6 ศีล 5 และสังคหวัตถุ 4 เป็นต้น เป็นหลักธรรมที่เสริมสร้างสังคมให้เกิดสันติสุข ซึ่งรากฐานของการสร้างสันติสุขในชุมชนตามหลักทางพระพุทธศาสนานั้น มองว่าการมองโลกโดยไม่แบ่งเป็นขาวและดำอย่างชัดเจนนั้น เรียกอีกอย่างว่าการมองโลกแบบบอทธิภาวะ ทศณะการมองโลกดังกล่าวเป็นรากฐานของปฏิบัติการสันติวิธี เพราะทำให้ตระหนักว่ามีแต่สันติวิธีเท่านั้นถึงจะขจัดความเลวร้ายออกไปจากสังคมได้อย่างแท้จริง ในทางตรงข้าม การใช้ความรุนแรงนั้นทำได้อย่างมากเพียงแค่ขจัด “คนชั่วร้าย” ออกไปได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น แต่ไม่สามารถขจัด “ความชั่วร้าย” ออกไปได้อย่างแท้จริง ความชั่วร้าย

ยังคงอยู่เพราะ 1) โครงสร้างหรือระบบที่หล่อหลอมเพิ่มพูนความชั่วร้าย เช่น ความเห็นแก่ตัว ความโกรธเกลียด หรือความอยุติธรรม ยังไม่ได้รับการแก้ไข 2) ความชั่วร้ายในใจของผู้คนยังมีอยู่ รวมทั้งในใจของผู้ที่เป็นฝ่ายขจัดคนชั่วร้าย ทั้งโครงสร้างหรือระบบที่ก่อปัญหาและความชั่วร้ายในใจผู้คนนั้น ไม่สามารถจัดหรือแก้ไขได้ด้วยความรุนแรงใดๆ มีแต่จะต้องใช้สันติวิธีเท่านั้นถึงลดความขัดแย้งและหมดไปในที่สุด

การสร้างสันติสุข จึงเป็นสิ่งที่เริ่มต้นจากฐานที่สำคัญคือ ความศรัทธาในศาสนา การมีความคิดอิสระ การมีความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่งทั้งหลาย ซึ่งเป็นฐานที่ทุกคนจะต้องมีเป็นเบื้องต้น หลังจากนั้นทุกคนจึงต้องช่วยกันสร้างเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวอบอุ่น สุขภาพที่สมบูรณ์ ชุมชนที่เข้มแข็ง สังคมสันติสุข และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ในส่วนของรัฐจะต้องเข้ามาเสริมในองค์ประกอบทุกๆ ส่วน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์โดยครบถ้วนทุกๆ องค์ประกอบ ในลักษณะของการเกิดดุลยภาพ คือคนเป็นผู้สร้างสังคม สังคมเป็นผู้สร้างรัฐและรัฐกลับมามาสร้างคนและสังคม ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ ในลักษณะของการเคลื่อนไหวอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นการสร้างสันติสุข และสันติภาพในลักษณะของการเคลื่อนไหว ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นความสมดุลของทุกๆ ภาคส่วน เป็นสันติสุขที่มีความสอดคล้องและผสมผสานกลมกลืนกับธรรมชาติท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (สภาพนายความ, 2544:32)

จากข้อมูลเบื้องต้นเห็นได้ว่าพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็นศาสนาแห่งสันติสุขที่ก่อให้เกิดสันติภาพ และการเน้นการรู้จักให้อภัยอย่างแท้จริง เพราะพระพุทธศาสนาสอนให้เรามีความรัก รวมไปถึงการให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ดังปรากฏในวัฒนธรรมของสังคมไทยชาวพุทธ เมื่อเราพลั้งเผลอ ทำผิดต่อกัน เกิดความเข้าใจผิดต่อกัน เกิดความขัดแย้งกันเราก็จะแสดงความรักความเมตตาและมักให้อภัยซึ่งกันและกัน ข้อนี้เป็น การแสดงออกถึงวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย ซึ่งได้รับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมคำสอนมาจากพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ความคิด และการประพฤติปฏิบัติดีของคนไทย

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยการสร้างค่านิยมคนในชุมชนให้รักษาเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นประเพณีชุมชนดั้งเดิมกิจกรรมชุมชนต่างๆ นำมาใช้ในการขับเคลื่อนสังคมพหุวัฒนธรรมตามหลักสันติวิธีและมีสภาพความเป็นอยู่ในการอยู่ร่วมกันในรูปแบบของชุมชนสันติสุขยึดมั่นในความรักความสามัคคีท่ามกลางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรมซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนในเขตพื้นที่อีสานใต้ โดยผ่านกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม
2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการและผลการสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยประยุกต์ในลักษณะหนึ่ง โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยสถานที่วิจัยคือพื้นที่ศึกษาเขตอีสานใต้ 3 จังหวัด 4 ชุมชน ได้แก่ 1) วัดโพธิ์น้อย บ้านยางลาว ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) วัดป่าสุขสมบูรณ์ ตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 3) วัดสว่างอารมณ์ ตำบลปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และ 4) บ้านอ้ออุดมสิน ตำบลไหล อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มพระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำศาสนา ผู้บริหารภาครัฐ ส่วนท้องถิ่น และตัวแทนชุมชน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อีสานใต้ 3 จังหวัด โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลที่สำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษาและเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

- 1) กลุ่มพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนา จำนวนชุมชนละ 10 รูป/คน
 - 2) กลุ่มผู้บริหารภาครัฐ/ผู้นำท้องถิ่น จำนวนชุมชนละ 10 คน
 - 3) กลุ่มตัวแทนชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/นักวิชาการจำนวนชุมชนละ 10 คน
- รวมชุมชนละ 30 รูป/คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 120 รูป/คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพื่อค้นหาความร่วมมือในการใช้พุทธศาสนาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างสังคมสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยเริ่มจากการศึกษาหลักพุทธสันติวิธี สภาพบริบททางสังคมในอีสานใต้ และปัจจัยในการสร้างสังคมสันติสุขจากนั้นจึงดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการสร้างชุมชนสันติสุขใน

อีสานใต้ท่ามกลางพุทธวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม โดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ จัดเวทีเสวนา ชุมชนสร้างสันติสุขต้นแบบเป็นต้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการตามโครงการวิจัยดังกล่าว เน้นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ มีการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์มีความกลมกลืนกันทางวัฒนธรรม โดยมีเครื่องมือที่สำคัญดังนี้

3.1 ใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพุทธวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมและให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นต่างๆ ซึ่งการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนามและดำเนินการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างนี้ จะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นความจริงเพิ่มมากขึ้น โดยผู้วิจัยจะเตรียมแนวคำถามอย่างกว้างๆ มาล่วงหน้า

3.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย วิเคราะห์กระบวนการและผลการสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ ท่ามกลางพุทธวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเป็นการสนทนาที่เกิดขึ้นได้โดยทั่วไปโดยไม่เจาะจงเรื่องสถานที่ เช่น การอภิปรายกับกลุ่มเป้าหมายในประเด็นที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย เป็นกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ที่ได้จากการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามประเด็นหัวข้อกิจกรรมการสร้างเครือข่าย รูปแบบและวัฒนธรรมที่เน้นการนำผลการวิเคราะห์มาเผยแพร่สู่สังคมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่างๆ การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ต่อไป

ผลการวิจัย

การสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพุทธวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม สรุปผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การเสริมสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพุทธวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม ผลจากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในอีสานใต้นับถือพระพุทธศาสนาและนับถือผี ประกอบกันหรือบางแห่งบางพื้นที่นับถือพุทธ พราหมณ์และผี ผสมผสานกัน โดยให้ความสำคัญทั้ง 3 อย่าง ไม่ด้อยไปกว่ากัน พุทธ พราหมณ์และผี ถือว่ามีอิทธิพลกับประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่ากิจกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม จะสื่อออกมาในลักษณะของกิจกรรมทางพุทธศาสนา แต่แท้ที่จริงแล้วกิจกรรม

ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ พุทธ พราหมณ์ และผี ต้องประกอบกันประสานกันเกือบทุกๆ กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นสื่อไปถึงรูปแบบการเป็นอยู่ที่บ่งบอกการเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สื่อถึงวิถีชีวิตของคนไทยอีสานได้ การสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุขได้นั้น ยึดหลักกิจกรรมทางศาสนา สัมพันธ์และกิจกรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก ซึ่งเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีมาแต่โบราณกาล โดยคนในชุมชนยังคงอนุรักษ์และสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

การเสริมสร้างสันติสุขในชุมชนพหุวัฒนธรรมผ่านประเพณีท้องถิ่นในอีสานใต้ จากการศึกษาพบว่า พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาที่มีคนนับถือมากที่สุดในชุมชนอีสานใต้ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นมักจะสื่อออกทางศาสนาเช่น 1) วันสงกรานต์ 2) งานแห่เทียนพรรษา 3) ประเพณีตักบาตรดอกไม้อ้อ 4) งานแซนโหม่ง 5) งานแห่ปราสาทผึ้ง 6) งานวันออกพรรษา 7) งานบุญทอดกฐินสามัคคี 8) งานบุญลอยกระทง 9) งานบุญผ้าป่า ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับวัดได้มีกิจกรรมร่วมกันทำ ก่อเกิดรักทอสายใยแห่งความผูกพันฉันญาติมิตรได้เป็นอย่างดีและเกิดสันติสุขในชุมชน

การเสริมสร้างสันติสุขในชุมชนพหุวัฒนธรรมผ่านโครงการหมู่บ้าน 9 ดีชีวิมีสุข จากการศึกษาพบว่า หลักธรรมบุญ 9 ดี เป็นคุณธรรมนำทางในการดำเนินชีวิตไปสู่ความสุขสงบตาม“หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.9 บทสรุปแนวพระราชดำริที่พระราชทานให้ประชาชนคนไทยได้น้อมนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตคือความเป็นคนดี รู้จักทำมาหากินโดยสุจริต พึ่งพาอาศัยกัน เมตตาปรานีต่อกัน ไม่โลภ และมั่นคงอยู่ในความกตัญญูคุณงามความดี ธรรมบุญคุณธรรม 9 ดี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างสังคมคุณธรรมที่ทุกคนอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาของสังคมระดับหมู่บ้านและชุมชน โดยเป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี และไม่ขัดต่อกฎหมาย มีสาระสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันของราษฎรในหมู่บ้าน ในการธำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม หลักธรรมบุญ 9 ดี ประกอบด้วยคุณธรรมความดี 9 ประการ คือ ดีที่ 1 เป็นคนดี ดีที่ 2 มีปัญญาดี ดีที่ 3 รายได้สมดุลดี ดีที่ 4 สุขภาพดี ดีที่ 5 สิ่งแวดล้อมดี ดีที่ 6 สังคมดี ดีที่ 7 หลุดพ้นอาชญากรรม ดีที่ 8 การจัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเอง ดีที่ 9 การสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการหมู่บ้าน

2. กระบวนการและผลการสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการในการเสริมสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลักธรรมบุญหมู่บ้านสันติสุข 9 ดี คัมภีร์สร้างอนาคตที่ดีให้ลูกหลานจัดทำขึ้นไว้เพื่อเป็นการบังคับใช้ในระดับหมู่บ้านเพื่อเป็นการจัดระเบียบสังคม และเป็นการสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาของสังคมระดับหมู่บ้าน โดยเป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี และไม่ขัดต่อกฎหมาย กลไกสำคัญในกระบวนการการสร้างชุมชน

สันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้นำชุมชน วัด ราชการ โดยผู้นำชุมชนรับนโยบายจากผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วนำนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดมาใช้ในชุมชนโดยมีกระบวนการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นคนดี ด้วยการส่งเสริมให้เคารพกฎกติกา ปฏิบัติตามประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีงาม ให้คนในชุมชนแสดงออกถึงการตอบแทนผู้มีพระคุณและบ้านเกิด รวมถึงสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนาเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนรอบรู้ ประพฤติตนเป็นคนดี

ขั้นตอนที่ 2 มีปัญญาดี ด้วยการอาศัยความร่วมมือ และยึดหลักบ้าน วัด และหน่วยงานของทางราชการในการสร้างการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาในถิ่นมาสร้างอาชีพให้กับชาวบ้าน เช่นการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 รายได้สมดุล ด้วยการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยการกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองด้วยการนำแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งมีการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนที่ 4 สุขภาพดี ด้วยการร่วมมือจากหน่วยงานราชการและโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล และได้จัดตั้งชมรมออกกำลังกายเพื่อสร้างความแข็งแรงเพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน

ขั้นตอนที่ 5 สิ่งแวดล้อมดี ผ่านนโยบาย 3 ส่วน ได้แก่ กระบวนการต้นน้ำ คือการทำให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย กระบวนการกลางน้ำ คือเริ่มจากการทำความสะอาดในบ้านของตนเอง การจัดตั้งกลุ่มสมาชิกธรรมาภิบาลตั้งแต่ครัวเรือน และกระบวนการปลายน้ำ ด้วยการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างแรงจูงใจในการบริหารจัดการขยะในชุมชนอย่างยั่งยืน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 6 สังคมดี การส่งเสริมให้ทุกคนในหมู่บ้านได้ดูแลลูกหลานอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างครอบครัวอบอุ่น ทั้งการเข้าวัดทำบุญร่วมกันของคนในครอบครัว การสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย มีความสมัคสมานสามัคคี และรักษากฎวินัยของหมู่บ้านอย่างเข้มแข็ง

ขั้นตอนที่ 7 หลุดพ้นอาชญากรรม จัดให้มีการเวรยามหมู่บ้าน คอยออกตรวจพื้นที่เสี่ยงทุกวัน และการป้องกันยาเสพติด จัดอบรมเยาวชนด้านยาเสพติด โดยการร่วมมือกับฝ่ายปกครอง ตำรวจ และสาธารณสุขให้มีการสุ่มตรวจสารเสพติดในวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงในหมู่บ้านทุก 15 วัน

ขั้นตอนที่ 8 การจัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเอง คือการจัดตั้งกองทุนของหมู่บ้าน มาจากทุนต่างๆ ที่มีในหมู่บ้านโดยให้ทุกคนในหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในกองทุนเพื่อความ

โปรงใส และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านให้มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองและดีที่สุดท้าย

ขั้นตอนที่ 9 การสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยงานในหมู่บ้านเพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยให้ชาวบ้านได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด เช่นการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายประจำทุกเดือน ทุกกลุ่มอาชีพ เพื่อนำเงินมาพัฒนาชุมชนหรือเข้ากองทุนพึ่งพาเป็นต้น พื้นที่บ้านสนวนนอก หมู่บ้านตัวอย่างหนึ่งของการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปเป็นเครื่องมือดำเนินชีวิต โดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมนำทาง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการสร้างชุมชนสันติสุขนั้นมีหลายขั้นตอน โดยโครงการหรือกิจกรรมในชุมชนแต่ละอย่าง จะผ่านมติคณะกรรมการหมู่บ้านแล้วจึงจะสามารถดำเนินการได้ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือของคนในชุมชนเป็นอย่างดี ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานแล้ว ย่อมสร้างความสุขความเจริญแก่ชุมชนอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

การสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมประชาชนส่วนใหญ่ในอีสานใต้นับถือพระพุทธศาสนาและนับถือผีประกอบกัน หรือบางแห่งบางพื้นที่นับถือพุทธ พราหมณ์ และผี ผสมผสานกัน โดยให้ความสำคัญทั้ง 3 อย่าง ไม่ด้อยไปกว่ากัน พุทธ พราหมณ์ และผี ถือว่ามีอิทธิพลกับประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่ากิจกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม จะสื่อออกมาในลักษณะของกิจกรรมทางพุทธศาสนา แต่แท้ที่จริงแล้วกิจกรรมประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ พุทธ พราหมณ์ และผี ต้องประกอบกันประสานกันเกือบทุกๆ กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นสื่อไปถึงรูปแบบการเป็นอยู่ที่บ่งบอกการเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สื่อถึงวิถีชีวิตของคนไทยอีสานใต้ การสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุขได้นั้น ยึดหลักกิจกรรมทางศาสนสัมพันธ์และกิจกรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก ซึ่งเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีมาแต่โบราณกาล โดยคนในชุมชนยังคงอนุรักษ์และสืบทอดกันมาอย่างยาวนานนับว่าเป็นการปรับตัวเข้ากับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้อย่างกลมกลืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาส โพธิสาร เรื่อง “การปรับตัวของชาวกูยในบริบทพหุวัฒนธรรมในเขตอีสานใต้” ซึ่งรายงานการวิจัยพบว่า พื้นที่เขตอีสานใต้มีความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์กูย เขมรถิ่นไทย(ไทยเขมร) ไทยโคราช ไทยจีน และแขก ปาทาน(ชาวปากีสถาน) ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์กูยเป็นกลุ่มที่น่าสนใจเพราะได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานไม่น้อยกว่า 300 ปี และอาศัยอยู่หนาแน่นในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์, ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ คุณลักษณะทั่วไป ได้แก่การทำนา ทำไร่ ทอผ้า เลี้ยงสัตว์ และหาของป่า พยายามเรียนรู้ปรับตัว เช่น ความสัมพันธ์กับระบบนิเวศและกลุ่มชาติพันธุ์ข้างเคียง

อัตลักษณ์เด่นของชาวกูยในช่วงหลักสงครามโลกครั้งที่สอง พบว่า พอใจกับการยึดเหนี่ยวทางจิตใจระบบนิเวศกับอำนาจเหนือธรรมชาติ สร้างพิธีกรรมให้เป็นรูปธรรมความเชื่อสูงเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษ ผสมผสานกับวัฒนธรรมพุทธและพราหมณ์ให้เป็นรูปแบบของชาวกูย เช่น ผีปู้ตา ในยุคโลกาภิวัตน์ได้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมจากภายนอกเข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว ชาวกูยต้องเผชิญกับกระแสจากภายนอกเข้ามาครอบงำจากอำนาจรัฐและทุนนิยมส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและการดำรงรักษาความเป็นชุมชนและรัฐชาติ ลักษณะบริบทของการปรับตัวได้แก่ ความสัมพันธ์กับระบบนิเวศน์ สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ความเชื่อ ศาสนาและการแต่งกายให้ใกล้เคียงกับสังคมสมัยใหม่ (วิลาส โพธิสาร, 2548 :บทคัดย่อ)

การเสริมสร้างสันติสุขในชุมชนพหุวัฒนธรรมผ่านประเพณีท้องถิ่นในอีสานใต้ พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาที่มีคนนับถือมากที่สุดชุมชนอีสานใต้ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นมักจะสื่อออกทางศาสนาเช่น 1) วันสงกรานต์ 2)งานแห่เทียนพรรษา 3) ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม 4) งานแห่เทียน 5) งานแห่ปราสาทผึ้ง 6) งานวันออกพรรษา 7) งานบุญทอดกฐินสามัคคี 8) งานบุญลอยกระทง 9) งานบุญผ้าป่า ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับวัดได้มีกิจกรรมร่วมกันทำ ก่อเกิดเครือข่ายการชักทอดสายใยแห่งความผูกพันฉันญาติมิตรได้เป็นอย่างดีและเกิดสันติสุขในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของยูววัฒน์ วุฒเมธี ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมให้มากที่สุด เพื่อให้เขาได้เป็นผู้ตัดสินใจ ลงมือทำงานตามที่เขาตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการทำให้เขาได้ปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการที่เขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนั้นจะทำให้เขาพัฒนายิ่งขึ้น (ยูววัฒน์ วุฒเมธี, 2555 :33)

กระบวนการเสริมสร้างสังคมสันติสุขตามหลักพุทธจริยธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นคนดี ขั้นตอนที่ 2 มีปัญญา ขั้นตอนที่ 3 รายได้สมดุล ขั้นตอนที่ 4 สุขภาพแข็งแรง ขั้นตอนที่ 5 สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ ขั้นตอนที่ 6 สังคมอบอุ่น ขั้นตอนที่ 7 หลุดพ้นอาชญากรรม ขั้นตอนที่ 8 กองทุนพึ่งพาตนเอง ขั้นตอนที่ 9 การสร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)/ชุมชนเมืองโดนเสริมสร้างครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง มีสัมพันธภาพที่ดี เกิดความอบอุ่น รักษา สืบต่อวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดีสู่คนรุ่นต่อไป

สันติสุข ความสุขที่มีลักษณะแห่งความเจียบความสะดวก ความเย็นใจ ความระงับดับไปแห่งกิเลสที่เป็นเหตุให้เกิดความร่ำร้อนวุ่นวุ่น มัว ความสงบระงับ สงบกาย สงบใจ เป็นความสุขที่เกิดจากภาวะแห่งความสงบ และโดยที่สันติสุขในระดับนี้จะเป็นความสุขสงบในขั้นปุถุชนคนธรรมดา ซึ่งในที่นี้ ผู้วิจัยขอใช้แนวทางเดียวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดสัมมาทิฐินั้นคือ การมีกัลยาณมิตร นอกจากนี้การประพฤติตามหลักศีล 5 ที่เป็นส่วนเบื้องต้นของ

ธรรมจริยาที่กล่าวแล้วนั้น ก็ยังจัดได้ชื่อว่าเป็นคนมีศีลธรรม ได้แก่ ละเว้นจากการฆ่า การสังหาร ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย (เว้นปาณาติบาต) ละเว้นจากการลักขโมยเบียดบังแย่งชิง ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (เว้นอทินนาทาน) ละเว้นการประพฤติดินในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหน อันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจ ตลอดจนทำวงศ์ตระกูลของเขาให้สับสน (เว้นกาเมสุมิฉฉาจาร) ละเว้นการพูดเท็จโกหกหลอกลวง ไม่ประทุษร้ายเขาหรือประโยชน์สุขเขาด้วยวาจา (เว้นมฺสาวาท) และไม่เสพเครื่องดองของมีนเมาสิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทมัวเมา ก่อความเสียหายผิดพลาดเพราะขาดสติ เช่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ แม้อย่างน้อยก็เป็นผู้คุกคามต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของผู้ร่วมสังคม (เว้นจากสุราเมรัย) ฉะนั้น ศีล จึงทำให้สังคมประสบกับความสงบสุข มีความเกื้อกูลกัน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจะต้องเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานที่มั่นคง จากนั้นสถานศึกษาทุกระดับต้องมีความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม รู้เท่าทันกับความซับซ้อนของสังคม รู้จักเลือกรับแต่สิ่งดี ๆ ไม่ใช้รับทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาและที่สำคัญต้องเข้าใจบริบทและข้อจำกัดของตนเอง โดยมีผู้ใหญ่จากทุกภาคส่วนในสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งความตระหนักต่อสังคมและชุมชนในแง่ของการที่จะต้องตอบสนองตามสมควรแก่ฐานะและหน้าที่ทางสังคมที่ตนรับผิดชอบ กล่าวคือ พระสงฆ์ในวัด หัวหน้าชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ต่างให้ความสำคัญต่อบุคคลที่เป็นแบบอย่างแก่สังคม นั่นคือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลสาธารณะที่ควรยกย่อง สรรเสริญ ที่ได้เสียสละร่างกาย แรงใจ พุเมเทในการอบรมสั่งสอน บุตรธิดาให้เป็นคนรู้จักความกตัญญูรู้คุณคนอื่นและชุมชนที่ตนได้อาศัยพึ่งพา โดยผ่านกระบวนการต่างๆ ที่สังคมมีอยู่แล้ว เช่น มาสอนเรื่องความกตัญญูทวดเวที่ต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การสร้างชุมชนสันติสุขในอีสานใต้ท่ามกลางพหุวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม วัด บ้าน โรงเรียนมีส่วนสำคัญในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการสร้างชุมชนสันติสุข พระสงฆ์มีบทบาทในการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน สร้างความตระหนักและปลูกฝังให้วัยรุ่นมีศรัทธา มีศีล เชื้อกรรม มุ่งกรรม มีศรัทธาโดยพระสงฆ์ควรมียุทธวิธีการในการอบรมสั่งสอนและเข้าถึงวัยรุ่น มีวิธีการสั่งสอนที่หลากหลายและนำเสนอผลดีเสียมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน พระสงฆ์ควรเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบเชิงรุกคือการให้บ้าน วัด โรงเรียนมีส่วนเอื้อต่อกันคือทั้งบ้าน วัด โรงเรียนมีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน

เอกสารอ้างอิง

- สภาทนายความ. (2544). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ : บริษัท
บพิธการพิมพ์ จำกัด.
- วิลาส โพธิสาร. (2548). การปรับตัวของชาวกูยในบริบทพหุวัฒนธรรมเขตอีสานใต้. รายงาน
การวิจัย. ทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงวัฒนธรรม.
- ยุววัฒน์ วุฒเมธี. (2555). แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์
มานุษยวิทยาสิรินธร.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย.
ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

